

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział 1	
Finanse jako dyscyplina naukowa	11
1.1. Finanse wśród nauk ekonomicznych. Finanse a inne dyscypliny naukowe. Subdyscypliny finansów – podejście funduszowe, podmiotowe i funkcjonalne	11
1.2. Zjawiska finansowe i ich klasyfikacja. Finansyzacja gospodarki	18
1.3. Obszary badań nad finansami na tle dokonań laureatów ekonomicznego Nobla	22
Rozdział 2	
System finansowy i jego podsystemy	25
2.1. System finansowy – istota i funkcje	25
2.2. Elementy systemów finansowych	31
2.3. Rodzaje systemów finansowych	49
Rozdział 3	
Stabilność systemu finansowego	53
3.1. Deficyjne ujęcie stabilności systemu finansowego	53
3.2. Czynniki destabilizujące system finansowy	58
3.2.1. Ryzyko systemowe a stabilność systemu	58
3.2.2. Teorie i rodzaje kryzysów finansowych	63
3.2.3. Transmisja zjawisk kryzysowych	68
3.3. Sieć bezpieczeństwa finansowego	75
3.3.1. Nadzór finansowy i polityka makroostrożnościowa	75
3.3.2. System gwarantowania depozytów	85
3.4. Rola banku centralnego w utrzymaniu stabilności finansowej	89
3.4.1. Bank centralny jako pożyczkodawca ostatecznej instancji	89

3.4.2.	Funkcje banku centralnego a jego zadania i cele	92
3.4.3.	Polityka pieniężna i jej wpływ na gospodarkę	95
3.4.4.	Instrumenty polityki pieniężnej banku centralnego	98
Rozdział 4		
	Pieniądz jako tworzywo zjawisk finansowych – ewolucja i współczesne wyzwania	106
4.1.	Geneza, ewolucja i funkcje współczesnego pieniądza	106
4.2.	Podstawowe teorie pieniądza a jego rola w gospodarce i społeczeństwie	112
4.3.	Mechanizmy kreowania współczesnego pieniądza w świetle kryzysów finansowych i zjawisk inflacyjnych	116
4.4.	Wymienialność pieniądza i system kursów walut	118
4.5.	Kryptowaluty a kryzysy finansowe i oszustwa finansowe	128
Rozdział 5		
	Finanse publiczne – finansowe aspekty realizacji polityki publicznej a system fiskalny	132
5.1.	Finanse instytucji rządowych	132
5.1.1.	Dobra publiczne a zadania publiczne. Klasyfikacja COFOG. Zakres podmiotowy sektora finansów publicznych	132
5.1.2.	Ewolucja funkcji finansów publicznych. Budżet państwa jako główne narzędzie realizacji funkcji finansów publicznych. Tradycyjne i nowoczesne zasady finansów publicznych. Budżet zadaniowy i wieloletnie planowanie budżetowe	146
5.1.3.	Nierównowaga budżetowa – jej przyczyny i skutki. Reguły fiskalne jako narzędzie stabilizowania finansów publicznych	155
5.2.	Finanse samorządowe jako podstawowe ogniwo finansowania realizacji zadań publicznych	161
5.2.1.	Istota samorządności jako wyraz decentralizacji zadań publicznych	161
5.2.2.	Strukturalne ujęcie funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego	164
5.2.3.	Mechanizm finansowania zadań publicznych	174
5.2.4.	Budżet i wieloletnia prognoza finansowa (WPF) jako podstawowe dokumenty realizacji zadań publicznych	181
5.3.	Podatki	188
5.3.1.	Podatek a system podatkowy – istota i funkcje	188
5.3.2.	Wysokość i struktura opodatkowania a jego wpływ na gospodarkę	192
5.3.3.	Tendencje w systemach podatkowych	197

Rozdział 6	
System bankowy i jego struktura	204
6.1. Dwuszczeblowość systemu bankowego. Funkcje i zadania banków w gospodarce. Instytucje wsparcia sektora bankowego	204
6.2. Segmentacja produktów i usług bankowych. Bankowość uniwersalna a specjalizacja banków	211
6.3. Ryzyko w bankowości. Adekwatność kapitałowa banków	221
6.4. Banki jako instytucje zaufania publicznego	229
Rozdział 7	
Ubezpieczenia w warunkach niepewności i kryzysu demograficznego	233
7.1. Ubezpieczenia a dynamizacja czynników ryzyka	233
7.2. Rynek ubezpieczeń prywatnych – dystrybucja usług i produktów ubezpieczeniowych w Polsce	239
7.3. Ubezpieczenia społeczne – ubezpieczenia emerytalne na tle tendencji demograficznych	245
Rozdział 8	
Rynek finansowy wobec zmian otoczenia	258
8.1. Innowacje na rynku finansowym	258
8.2. Ewolucja giełd papierów wartościowych	267
8.2.1. Interakcje między gospodarką realną a giełdą papierów wartościowych	267
8.2.2. Rola giełd papierów wartościowych w dokapitalizowaniu małych i średnich przedsiębiorstw	276
Rozdział 9	
Finanse przedsiębiorstw w obliczu zmian systemowych i kryzysów	282
9.1. Finanse a zarządzanie finansami w świetle zewnętrznych uwarunkowań funkcjonowania przedsiębiorstw	282
9.2. Ewolucja współczesnych celów przedsiębiorstwa w kontekście maksymalizacji zysku, zwiększania wartości oraz <i>sustainability</i>	283
9.3. Główne wymiary kondycji finansowej przedsiębiorstw w aspekcie pandemii COVID-19	287
9.4. Teoria struktury kapitału i jej praktyczne implikacje	297

Rozdział 10	
Finanse gospodarstw domowych	304
10.1. Gospodarstwa domowe a ich środowisko finansowe	304
10.2. Teorie ekonomicznych zachowań gospodarstw domowych	308
10.3. Tendencje kształtujące popyt gospodarstw domowych na usługi finansowe	311
Bibliografia	318